

Nr 116.

Av herr Vennerström, om anslag till arbetarnas bildningsförbund.

1921 års riksdag beviljade till arbetarnas bildningsförbund dels å tilläggsstat för 1921 ett belopp av 12,000 kronor, dels ock å extra stat för år 1922 ett belopp av likaledes 12,000 kronor. I en till skolöverstyrelsen ställd skrivelse, hemställde arbetarnas bildningsförbund om utverkande för år 1923 av ett anslag å 30,000 kronor. Skolöverstyrelsen har tillstyrkt ett anslag av 10,000 kronor för första halvåret 1923. Med hänvisning till nödvändigheten att iakttaga största möjliga sparsamhet har departementschefen för första halvåret 1923 av riksdagen begärt blott 6,000 kronor.

Departementschefen yttrar, att han finner anslaget »i och för sig behjärtansvärt», men »under nuvarande förhållanden» anser han sig icke kunna tillmötesgå vare sig arbetarnas bildningsförbunds eller skolöverstyrelsens begäran. Med all respekt för departementschefens sparsamhetsiver synas dock synnerligen starka skäl föreligga, för att riksdagen bifaller åtminstone skolöverstyrelsens förslag. Anslagskravet bör sättas i det intimaste sammanhang med den omfattande arbetslösheten. Var och en för den allmänna folkbildningen intresserad måste kraftigt understryka överstyrelsens yttrande, »att den av den nu rådande depressionen inom industrien framkallade arbetslösheten kunde antagas både öka förbundets verksamhet och försämra dess ekonomiska ställning». Som komplettering skulle man kunna likaledes kraftigt betona, att det »under nuvarande förhållanden» är av större betydelse än någonsin för samhället, att arbetarnas bildningsförbund, liksom andra bildningsorganisationer, beredas möjlighet att i största utsträckning fortsätta och vidga sin bildningsverksamhet bland de bredare folklagren.

För närvarande ha stora arbetareskaror mera ledighetstid än de ha

användning för. Det är ett viktigt samhällsintresse att undanröja och lindra den abnorma arbetslöshet, som finns. Därnäst är det ett samhällsintresse av stor betydelse, att de arbetslösas ledighetstid i görligaste mån utnyttjas till andlig förkovran. Det är samhällets plikt mot sig själft och mot de arbetslösa att medelst största möjliga bidrag till den för arbetarna avsedda bildningsverksamheten ge dem en andlig stimulans, som hjälper dem lättare genom de bistra tidernas materiella elände. Man må hoppas, att den ekonomiska depressionen och arbetslösheten ger med sig snarast möjligt. Men den varar med säkerhet länge nog för att motivera en fixering av arbetarnas bildningsförbunds anslag för första halvåret 1923 till 10,000 kronor.

Jag hemställer alltså,

att riksdagen såsom bidrag till arbetarnas bildningsförbund för bestridande av dess organisations- och administrationskostnader måtte anvisa å extra stat för tiden 1 januari till 30 juni 1923 ett förslagsanslag högst 10,000 kr. att utgå under villkor, att förbundet visar sig ha från annat håll för ändamålet för samma tid tilldelats lika stort belopp som statsbidraget, och i övrigt enligt de bestämmelser, Kungl. Maj:t kan finna gott föreskriva.

Stockholm den 21 januari 1921.

Ivar Vennerström.
